

Diskusjonsbaserte øvelser for «TISK»-strategi

Bakgrunn

Her er et sett med scenarioer som er utarbeidet som grunnlag for diskusjonsøvelser med tanke på å øve den nasjonale Testing Isolering Smittesporing og Karantene (TISK)-strategien for å stoppe utbrudd av covid-19. Målgruppen er rådgivnings- og smittesporingspersonell i kommunene. Alle scenarioene er fiktive men baserer seg på elementer fra tidligere utbrudd. Scenarioene kan benyttes som et utgangspunkt for enkle diskusjonsøvelser («table top») der en diskuterer seg igjennom aktuelle problemstillinger som kan oppstå i ulike faser av scenarioet. Det er viktig å understreke at scenarioene er kun tenkt som eksempler og bør tilpasses til lokale forhold og spesifikke øvelsesmål slik at de gjøres tilstrekkelige relevante for øvelses-deltakerne. Det første scenarioet tar for seg ulike faser av et utbrudd med tilhørende diskusjonspunkter som eksempel på hvordan en kan legge opp en slik øvelse. Se gjerne til DSBs veileder for planlegging og evaluering av diskusjonsøvelser.

Oversikt

Navn	Diskusjonsbasert øvelse for TISK- strategi
Tidspunkt	<i>DDMMÅÅÅÅ</i>
Sted og varighet	<i>Angi hvor øvelsen finner sted, samt hvor lenge den vil vare.</i>
Hensikt/mål	Å øve kommunenes evne til å gjennomføre TISK-strategien samt implementere kontrolltiltak for å stanse/begrense utbrudd av covid-19.
Delmål	<i>Forslag til delmål (tilpasses etter behov):</i> <ul style="list-style-type: none">• Å øve kommunenes smittesporings- og testkapasitet for covid-19• Å øve samhandling mellom kommuner• Å øve samhandling innen og mellom sektorer• Å øve kommunikasjon ut til befolkningen, herunder samhandling med media• Å øve formelle varslingsrutiner• Å øve tekniske varslingsystemer for rapportering av smittetilfeller• Å øve kommunenes krisehåndteringsverktøy• Å planlegge for tverrsektorielle diskusjoner rundt implementering av tiltak• Å gjennomgå eksisterende rutiner og planverk for kommunal beredskap• Å identifisere eventuelle svakheter og forbedringspunkter

Deltakere	<i>Angi hvilke aktører som skal delta på øvelsen</i>
Scenariotema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utested/studententer 2. Skole 3. Ferje 4. Minoriteter 5. Syke- og aldershjem 6. Næringsmiddelbedrift
Struktur for gjennomføring	<i>Gi en kort beskrivelse av hvordan øvelsen skal gjennomføres</i>
Aktuell litteratur	<ul style="list-style-type: none"> • FHI: Koronaveilederen (https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/om-koronaveilederen/) • FHI: Håndbok for oppdaging, vurdering og håndtering av covid-19-utbrudd i kommunen (https://www.fhi.no/nettpub/overvaking-vurdering-og-handtering-av-covid-19-epidemien-i-kommunen/) • DSB: Veileder i planlegging, gjennomføring og evaluering av øvelser. Metodehefte: Diskusjonsøvelse. (https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieell/metodehefte-diskusjonsovelse/) • CDC: Covid-19 Contact tracing scenarios (https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/php/contact-tracing/index.html) • WHO: Coronavirus disease (Covid-19) training: Simulation exercise (https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/training/simulation-exercise)
Evaluering	<i>Gi en kort beskrivelse av hvordan utbyttet av øvelsen skal evalueres og følges opp i etterkant.</i>

Eksempel på diskusjonsøvelse basert på Scenario 1 «Utested/studenter»

Struktur for øvelsen

Fase 1: Varsel om smitte ved høyskole

Del #1:

Kommunelegen i kommune A får varsel om at fire studenter fra høyskolen har testet positivt for SARS-CoV-2. Kommunelegen mistenker at utbruddet oppstod i forbindelse med et vorspiel med 20 deltakere og påfølgende pub-til pub runde der de var innom fire ulike utesteder. Én av de smittede studentene jobber deltid som resepsjonist på et turisthotell i nærheten og var på jobb dagen før hun ble testet. Flere av studentene har vært innom et lokalt treningscenter i dagene før de fikk symptomer. Ingen av de smittede kjenner til at de har vært i kontakt med kjente smittetilfeller.

Aktuelle diskusjonsspørsmål:

- Hvordan bør dere gå frem for å få bekreftet opplysningene?
- Hvordan vil dere organisere smittesporingsarbeidet?
- Hvilken informasjon er det viktig å innhente fra de smittede med tanke på smittesporing?
- Hvilke rutiner har lærestedet for å forebygge og håndtere smittetilfeller blant lærere og studenter?
- Hvilke råd vil dere gi til rektor ved høyskolen? Hvem bør varsles og hvordan? Behov for testing, karantene og varsling av øvrige ansatte og studenter? Hvilke kanaler vil dere i så fall benytte for varsling?
- Hvilke råd vil dere gi til ansatte og gjester ved hotellet og treningscenteret?

Fase 2: Spredning til andre kommuner

Del #2:

Det viser seg at flere av studentene bor i studentboliger med studenter fra andre studiesteder i kommune A, B og C.

I løpet av den neste uken oppstår det stadig flere tilfeller i kommune A hvorav totalt 6 positive tilfeller blant ansatte og studenter ved skolen og 2 tilfeller knyttet til treningssenteret. 3 tilfeller kan foreløpig ikke spores hvorav ett blant en av de ansatte på et syke- og aldershjem. I tillegg rapporteres det om nye klynger av smittetilfeller i nabokommune B og C hvor flere av dem kan spores til kommune A.

Smittesporingsarbeidet i kommune A oppleves svært krevende. På smittevernkontoret tar det lang tid å komme igjennom listen med nærkontakter. Det er også stor pågang på teststasjonen med ventetid på opptil 3-4 dager for testing. I tillegg opplever laboratoriene knapphet på testreagenser som svekker analysekapasiteten. Dette medfører at kommunen har utfordringer med å innhente oppdatert informasjon om status for smittespredning.

Pressen mottar stadig nye tips om personer og miljøer som mistenker smitte.

Aktuelle diskusjonsspørsmål:

- Basert på informasjon som nå foreligger, hvordan bør kommune A organisere smittesporingsarbeidet? Behov for å mobilisere ekstra ressurser?
- Hvordan bør dere varsle og koordinere smittesporingsarbeidet med andre involverte kommuner?
- Hvilke av kommunen(es) planverk kommer til anvendelse?
- Behov for å sette kriseledelse?
- Hvilke smittevernstiltak kan være aktuelle? Hvordan vurdere, planlegge og iverksette aktuelle tiltak? Behov for å beskytte sårbare grupper?
- Har helsevesenet tilstrekkelig kapasitet til å håndtere økt antall pasienter?
- Hva vil være det viktigste budskapet til befolkningen? Hvilke kommunikasjonskanaler?
- Hvordan håndtere mediehenndelser?
- Hvordan effektivisere testkapasiteten i kommunen?
- Behov for bistand fra FHI?

Fase 3: Vedvarende høy smittespredning

Del #3:

Det er nå gått 3 uker siden starten på utbruddet som nå omfatter totalt fire kommuner. Smittesporings- og testkapasiteten i de hardest rammede kommunene (A og C) er vesentlig oppskalert og virker nå tilstrekkelig mtp å få oversikt og kontroll over nye tilfeller. Smittetallene holder seg stabilt høye, men de aller fleste kan spores tilbake til kjente nærkontakter. For en uke siden innførte kommune A og C strenge og inngripende smittevernstiltak for befolkningen. Det reises nå spørsmål om hvorvidt en kan begynne å lette på tiltakene.

Aktuelle diskusjonsspørsmål:

- Hvilken informasjon er viktig for å vurdere om det er fornuftig å lette på tiltakene?
- Hvilke hensyn bør veies opp mot hverandre når en vurderer behov for forlengelse av tiltak?
- Hvem bør involveres i diskusjonen om tiltak på lokalt nivå?
- Hvem er ansvarlig for å kommunisere tiltak ut til befolkningen? Behov for mer målrettet kommunikasjon ut til bestemte grupper i samfunnet?

Fase 4: Avsluttende fase – nedadgående smittetrend

Del #4:

Antall nye tilfeller viser nå en klar nedadgående trend i samtlige kommuner som har vært involvert i utbruddet. De fleste nye tilfeller er sporadiske med kjent smittevei. En oppsummering viser at totalt 260 personer fordelt på fire kommuner kan knyttes til utbruddet.

Aktuelle diskusjonsspørsmål:

- Hvilke vurderinger ligger til grunn for å anse utbruddet som «over»?
- Hvilke utfordringer kan oppstå i forbindelse med å lette på smitteverntiltak?
- Hvordan kommunisere råd om smitteverntiltak ut til befolkningen i denne fasen av utbruddet?
- Hvordan håndtere eventuelle nye smitteklynger, dersom de skulle oppstå?

Evaluering

Aktuelle spørsmål til evaluering

- Hva fungerte bra? Hva fungerte mindre bra? Spesifikke utfordringer?
- Er eksisterende rutiner og planverk for kommunal beredskap tilstrekkelige til å håndtere tilsvarende fremtidige hendelser?
- Hvordan fungerte samarbeid og kommunikasjon på tvers av kommuner og sektorer?
- Forslag til eventuelle forbedringspunkter?

Scenariotema 2-6

I det følgende gis eksempler på andre aktuelle scenariotemaer som kan benyttes i diskusjonsøvelser for TISK-strategien.

Scenario 2 Skoleutbrudd

Fase 1: Varsel om smitte på barne - og ungdomsskole i bykommune

Del #1:

Ved en skole i kommune A har en lærer ved barne- og ungdomsskolen testet positivt for SARS-CoV-2. Skolen har totalt 620 elever, hvorav 40% er fremmedspråklige. Læreren har hatt lette symptomer og har vært på skolen de siste dagene frem til han ble testet. Vedkommende er kontaktlærer for klasse 7A og underviser i tillegg alle trinnene på barneskolen i kroppsøving. På fritiden er han fotballtrener for 17-åringer. Lærerens samboer studerer ved en høyskole i nabokommune B. I helgene jobber hun som bartender ved et utested i byen.

Scenario 3 Ferge

Fase 1: Mistanke om smitte på passasjerferge

Del #1:

En passasjerferge fra utlandet med 1223 passasjerer er på vei til en kystkommune i Norge. Kommuneoverlegen blir varslet av kapteinen om at tre av de ansatte i restauranten nylig har blitt syke med milde influensasymptomer. Samtidig viser det seg at en fjerde ansatt fra en tidligere seiling har testet positivt i utlandet. Vedkommende er asymptomatisk.

Scenario 4 Minoritet

Fase 1: Varsel om utbrudd i minoritetssamfunn

Del #1:

Kommunen blir varslet om at flere personer i et fremmedspråklig miljø har testet positivt for SARS-CoV-2. Det viser seg at det nylig har vært en større familiebegivenhet i miljøet som strekker seg over flere dager med opptil 200 deltakere tilstede og det er mistanke om at smitten har oppstått på dette arrangementet. Det var deltakere fra flere ulike kommuner tilstede, men på grunn av språkbarrierer er det vanskelig å få informasjon om eventuelle nærkontakter.

Scenario 5 Sykehjem

Fase 1: Ansatt tester positivt

Del #1:

I løpet av få dager tester tre personer positivt for SARS-CoV-2 i kommunen. Det er ingen åpenbar forbindelse mellom tilfellene. Én av personene er ansatt ved et sykehjem for demente.

Scenario 6 Næringsmiddelbedrift

Fase 1: Utbrudd blant utenlandske arbeidere

Del #1:

Fire utenlandske arbeidere ved en sesongbasert næringsmiddelbedrift tester positivt for SARS-CoV-2. Bedriften har leid inn personell fra utlandet som arbeider i turnus og bor i midlertidige boliger med 15-20 personer i hver enhet. Personene har ikke overholdt karantenereglene og har vært på jobb i flere dager mens de har hatt symptomer.